

GNISTEN

Nr.2 1977 Organ for Kommunistisk Universitetslag 5. årg.

St.meld. 13 et skritt bort fra Florence Nightingalemyten

For kommunister er ikke pengene å bære privilegier og statsmessige strukturer.

Faglig og politisk må vi kjempe for en underordning under arbeiderklassens standpunkt. Det er langt fram dit!

Da Stortingsmelding 13 var oppe til "debatt" i studentersamfunnet sist høst, var KUL den eneste gruppering som på et politisk grunnlag avviste den reaksjonære proteststormen mot omorganisering av utdanningssystemet innen helse- og sosialsektoren som ble reist fra SV, AKP og DKSF i kor. Etter dette søkte vi å begrunne vårt standpunkt nærmere på en løpeseddel i forbindelse med demonstrasjonen mot meldinga. Løpeseddelen var imidlertid svært allmenn og lite egnet til å uttrykke vår politiske argumentasjon. Gnisten gjør med denne artikkelen saken til gjenstand for en mer grundig behandling.

teoretiske og praktiske fag er det sentrale form for integrering. Et viktig siktepunkt har vært å gi et større og mer fleksibelt tilbud på utdanning på et gitt nivå og gi et såkalt yrkeskompetanse på et tidlig trinn. Funksjoner det tradisjonelle gymnas av forskjellige grunner ikke har vært i stand til å ivareta i tilstrekkelig grad. Omorganiseringen av den høyere utdanningen kan generelt sett sies å ha hatt et tilsvarende siktepunkt: Kjernepunktet i Ottosen-komiteens innstillinger er det såkalte distriktshøyskolesystemet. Det legges her opp til en sterkere satsing på en kortere, mer fleksibel og mer yrkesrettet utdanning enn de tradisjonelle universiteter og høyskoler gir. Integrering er også her et sentalt begrep. Integrering mellom allmenne og praktiske fag og integrering mellom forskjellige fag, nedbrytning av tradisjonelle fagskiller m. a. o.

Meldinga selv gir som nevnt ikke noe klart svar på hvordan organiseringa skal foregå. Det sies her at "inntil videre bør de eksisterende skoler opprettholdes" men da som et minimum underlagt det felles regionsstyre (alt. 1). Imidlertid bør man etter departementets mening "stå noe friere i spørsmålet om hvor utdanninga skal foregå når det gjelder den videre utbygging av utdanning på høyskolenivå i sosial og helsefag." (Meldinga s. 50). Meldingens uklarhet på

Forts. neste side

"Det gjelder et være eller ikke-være for norsk sykepleie, og det er ganske klart at hele den norske sykepleierstanden må være med dersom saken skal vinnes". (Sykepleien, organ for Norsk Sykepleierforbund).

Norsk Sykepleierforbund har i det siste halve året vist en for dette forbundets vedkommende usedvanlig sterk "kampvilje". "Kampen" har vært rettet mot DNA-regjeringens ferskeste utdanningspolitiske utspill: St. melding nr. 13 om organiseringen av den fremtidige utdanning av Helse- og sosialpersonell. I denne "kampen" har Norsk Sykepleierforbund så langt i fra stått alene. Reaksjonene fra samtlige borgerlige og småborgerlige partier (unntatt DNA) har falt sammen med Sykepleierforbundets: Kr. F. og Høyre var først ute med krav om at meldinga måtte "avvises" tett fulgt av AKP-gruppen med SV på slep.

OMFORMING AV UTDANNINGSSYSTEMET

Meldinga representerer i utdanningspolitisk sammenheng ikke noe nytt. Dens erklærte målsetting er å tilpasse utdanninga i sosial og helsesektoren til de endringer som har funnet sted i det øvrige utdanningssystemet det siste tiår. I første rekke gjelder det endringene i den videregående skole slik disse har kommet til uttrykk i skolekomiteen av 1965 (Steen-komiteen) og endringene i høyere utdanning utformet på bakgrunn av Videreutdanningskomiteens (Ottosen-komiteens) innstillinger. Her skal vi ikke gå inn på detaljer i omorganiseringen. Hovedtrekkene skulle være kjent. Skolekomiteens innstillinger har ført til opprettelsen av såkalte enhetsskoler (videregående skole). Disse er ment å skulle gi et utdannings tilbud utover den 9-årige skole der integrering av allmenn-

STORTINGSMELDING 13

St. melding 13s konkrete tilpassing til dette systemet går i korthet ut på at deler av helse- og sosialarbeiderutdanninga skal legges inn i den videregående skole (enhetsskolen). Det foreslås her opprettet såkalte helse- og sosiallinjer som dels skal gi yrkeskompetanse til assistentfunksjoner, slike som f.eks. hjelpepleiere idag utfører. De selvstendige hjelpepleierskolene som idag eksisterer forutsettes derfor på sikt å bli overflødige. Delvis kvalifiserer denne grunnutdanninga for videreutdanning, som på sikt skal innpasses i distriktshøyskolesystemet. Meldinga er svært uklar når det gjelder hvordan dette siste konkret skal organiseres. Ut fra debatten omkring meldinga, og kanskje særlig ut fra den komiteinnstilling som ligger til grunn for St. meld. 13: Bjørnson-komiteens innstilling fra 1972, kan det her tenkes tre mulige alternativer: 1. Foreløpig opprettholdelse av de nåværende fagskoler (fysioterapiskoler, sosialskoler, sykepleierskoler). Integreringen består bare i at de kommer inn under det felles distriktshøyskolesystemets styre i de enkelte regioner, altså en administrativ integrering på linje med den PH-skolene (tidligere lærerskoler) idag har. 2. En faglig integrering i form av såkalte faghøyskoler for sosial- og helsepersonell der f.eks. sykepleie blir et hovedfag som tas på grunnlag av en felles basisutdanning. Dette vil da bestå av en faglig integrering innen sektoren. Administrativt forutsettes også disse faghøyskolene å ligge under et felles regionsstyre. 3. En videre integrering gjennom opprettning av særskilte linjer på Distriktshøyskolene. Opprettelsen av en sosial og sosiallinje på DH i Bodø gir eksempel på denne

8. MARS OG FEMINISMEN

Denne artikkelen tar særlig for seg den borgerlige feminismen slik den på ulike måter forsøker å forvandle arbeiderkvinnens internasjonale kampdag i den borgerlige kvinnesakens tegn. 8-mars-dagens historiske opprinnelse er nærmere behandlet i Den Røde Arbeideren nr. 4-1977 og berøres derfor ikke her. For øvrig minner vi om at KUL -Oslo arrangerer åpent møte om kvinnepolitikk den 7. mars. Rød Front vil stille med motinnleder og samarbeidsutvalget er også invitert.

LIKESTILLING OG FRIGJØRING

"Likhets, frihet og broderskap" var revolusjonære paroler i den borgerlige revolusjonen som ble gjennomført i Norge i perioden 1814 - 1905. I dagens Norge er ikke de ulike varianter av parolen "Likhets, frihet og søsterskap" annet enn borgerskapsapets fornektning av at det borgerlige samfunn er et klassesamfunn. Menneskene i det borgerlige samfunn er inndelt i tre klasser med motstridende interesser, dette gjelder kvinner såvel som menn. Feminismens hovedoppgave ligger i å tilsløre dette overfor arbeiderklassens kvinner. Spesielt tydelig blir dette når de mest erklærte feministene hevder at kvinner utgjør en "klasse" og at det viktigste "klasseskillet" i dag går mellom kvinner og menn. Mange innenfor kvinnebevegelsen tar avstand fra denne teorien samtidig som de fører en politikk utfra dette feministiske perspektivet. Kvinnene betraktes fremdel-

-es som en gruppe med felles interesser uavhengig av klasseskillighet.

Forestillinger om at det kan herske likhet og frihet i et kapitalistisk samfunn er viktige bestanddeler av den borgerlige ideologi. Absolutte krav om full kvinnefrigjøring og reell likestilling har i dag en slik ideologisk og tilslørende funksjon.

Noe annet er det med krav om å opprette eller opprettholde de enkelte rettigheter som utgjør det borgerlige demokrati, f.eks. trykkefrihet, talefrihet, almen stemmerett, retten til skilsmisse osv. Disse er, som Lenin sier, i likhet med alle andre demokratiske rettigheter, betinget, begrenset, formelle, snevre og ytterst vanskelig å virkeliggjøre. Det er likevel enhver kommunistisk plikt å gå inn for slike rettigheter. Men det er forskjell på paroler som angår politiske misforhold (avvik fra demokratiet) og de som angår økonomiske misforhold.

"Forskjellen består i at visse økonomiske misforhold er

Forts. side 3.

Stortingsmelding 13..

dette punktet må samnsynligvis mer forstås på bakgrunn av politiske konstellasjoner enn som uttrykk for at departementet mangler plan for organiseringa. Ut fra Bjørnsonkomiteens innstilling og ut fra det allerede iverksatte forsøk på opprettelse av en sosiallinje på DH i Bodø er det mye som tyder på at den framtidige organisering av helse- og sosialarbeiderutdanninga vil foregå i en kombinasjon av alternativ 2 og 3: Særskilte faghøgskoler for størstedelen av sosial og helsepersonellet og i form av egne helse- og sosiallinjer på de nåværende distrikthøgskoler.

"Kampen" mot meldinga har nettopp tatt utgangspunkt i at dette vil bli resultatet. Parolene fra Sykepleierforbundet til AKP har derfor vært: "Nei til integrering!" og "Bevar de sjølstendige faghøgskolene!" og "Bevar sykepleierutdanninga i egne sjølstendige faghøgskoler!" En parallell parole fra AKP i forbindelse med striden om lærerutdanninga høsten 1974 var "Bevar lærerskolene, det gjelder våre barn!". Derfor heter det nå konsekvent "Bevar sykepleierskolene, det gjelder våre pasienter!".

BAKGRUNNEN FOR OMORGANISERING AV UTDANNINGSSYSTEMET GENERELT

Når det gjelder årsakene til omforming av utdanningssystemet er det heller ikke mulig å komme inn på disse i detalj i denne sammenheng. Den "utdannings-eksplosjon" som fant sted på 50-60-tallet må dels ses i sammenheng med en vedvarende overakkumulasjon, som førte til økt investering fra statens side i uproduktive sektorer som utdanningsvesen, helse- og sosialsektor mm. Dels må dette ses i sammenheng med endrede krav til arbeidskraftens kvalifikasjoner og behovet for teknologiske nyskapingner. Når vi i de seinere år har vært vitne til en relativ reduksjon i bevilgningene til utdanningssektoren, er dette ikke ut fra reduserte behov for utdannet arbeidskraft. Bakgrunnen er først og fremst at i og med en økt aktivitet på djesektoren har det i gjen blitt lønnsomt i sterkere grad å kanalisere akkumulert verdi til produktive formål. Som ivaretaker av totalkapitalens interesser forsøker da staten å få det ønskede resultat i utdanningssystemet gjennom å rasjonalisere utdanninga: økt student og elevtall uten tilsvarende økte utlegg.

Men å utelukkende betrakte utdanningssystemet ut fra en rasjonaliserings/billiggjoringssynspunkt ville være en forenkling. Omforminga må også ses i sammenheng med at kvalifikasjonskravene igjen har endret seg. Maskineri overtar i stadig større grad funksjoner som tidligere ble utført av mennesket (jfr. striden omkring typograffaget), og den hurtige teknologiske utviklingen med påfølgende endringer i produksjonsprosessen har ført til at det er et behov for en stor masse kvalifisert arbeidskraft på et midlere nivå, i stand til å betjene maskineri og en (relativt) mindre gruppe med grundig og langvarig utdanning. Masseutdanninga søker å møte de krav produksjonsprosessen stiller til mobil og lett omstillbar arbeidskraft (generelle kvalifikasjoner) og den samtidige sterkere spesialisering som trengs i den enkelte arbeidssituasjon. Generelt kan vi si at dette gir seg uttrykk i utdanningssystemet gjennom en sterkere vektlegging på allmennkunnskap med samtidig yrkesinnretting, kortere utdanning, samt at overgang fra en type utdanning til en annen gjøres lettere (DHene og "Enhets-skolen").

OMORGANISERING I DEN REPRODUKTIVE SEKTOR

Stortingsmelding 13 viser at denne tendens også er slått gjennom i den reproduktive sektor. For det første gjennom at teknologiske nyvinninger og økt spesialisering og differensiering har gjort en rekke tidligere menneskelige utførte funksjoner overflødige. Dette gir seg uttrykk gjennom en sterkere vektlegging på assistentpersonell på bekostning av det personell som utdannes på høyere nivå. Den siste gruppen skal i større grad enn nå ivareta funksjoner av koordinerende og ledende art. For det andre betyr endringene i produksjonsprosessen endrede krav til arbeidskraften, både den aktuelle arbeidsstokk og reservearmeen, hva gjelder reproduksjonen av denne. Derfor følger endringer i helse- og sosialpersonellens oppgaver. Det kreves en sterkere sammenheng mellom de spesialfunksjoner som forekommer idsg. Bjørnsonkomiteen uttrykker det slik: "Den tradisjonelle behandlingsmodell, hvoretter den syke blir innlagt i en institusjon, der fikk sin behandling og så igjen ble utskrevet, tilhører fortiden". Man må bygge på "prinsippet om den såkalte behandlingsskjede som strekker seg fra den forebyggende, oppsøkende virksomhet ute i miljøet, gjennom forskjellige typer av polikliniske og institusjonsmessige behandlingstilbud til støttebehandling og ettervern" (se Bjørnsonkomiteens innst. s. 43.) Med andre ord er målsettingen en samordnet og integrert virksomhet som ved forebyggende, behandlingssmessige og utføringssmessige tiltak bedre kan ivareta de endrete krav kapitalismen stiller til reproduksjon av arbeidskrafta.

SMÅBORGERLIGE OG BORGERLIGE STANDPUNKT TIL MELDINGA

I og med det som er sagt ovenfor gir konklusjonene seg automatisk for småborgersosialistene: "St. meld. 13 er en reform etter kapitalens behov og må avvises!" Dette ble uttrykt av tidligere formann i det såkalte "samordningsutvalget for SV-studenter", Jan Fagerberg, på et møte i DNS sist høst. På bakgrunn av denne geniale oppdagelsen stemte hele USV-gruppen sammen med DKSF og AKP for en resolusjon fra Rød Front-styret som konkluderte med "Nei til nedlegging av de sjølvstendige faghøgskulane innafor helse- og sosialsektoren!", "Nei til innlemming i DH-systemet", "Avvis heile Stortingsmelding 13, Trekk meldinga attende!" Det kan bemerkes at SV-gruppen som er foreldet. Dette vil kun ha som konsekvens dårligere reproduksjonsbetingelser for arbeiderklassen.

Men samtidig kjøres det innafor samme gruppering fram en rent "kapitallogisk" (økonomistisk) argumentasjon i andre for. Ut fra samme premisser som sine partifeller kommer de til den stikk motsatte konklusjon: Det er nytteløst å kjempe mot Stortingsmelding 13. "Utviklingen må gå sin gang." (SVere på DUK-konferanse sist høst). Men i SV-partiet som helhet har den småborgerlige retning seiret. Derfor synes det allerede nå å være klart at Stortingsgruppen vil gå sammen med Høyre, DNF, KrF, SP og Venstre i å kreve meldinga tilbaketrasket.

KOMMUNISTENES LINJE

Kommunistene kan selvfølgelig verken støtte den ene eller den annen argumentasjon. For enhver marxist er det en

selvfølge at den borgerlige staten i sin utdanningsplanlegging søker å endre og tilpasse utdanningssystemet etter de endrede verdiokningsbehov hos den samlede kapital. Overgangen til f. eks. ni-årig skoleplikt (ungdomsskolen) må derfor forstås som en reform "etter kapitalens behov". Hva annet skulle den være?

På den annen side er det klart at denne utviklinga/omdanninga bare er gitt i sitt omriss. Det finnes enkeltheter i reformplanene som ikke er gitt som nødvendige og som kan forhindres gjennom politisk kamp innen systemet selv. Dvs. uten at de er betinget av et fullstendig brudd med sdet kapitalistiske systemet (sosialismen). For "kapitallogikerne" må konsekvensen av ders standpunkt imidlertid være at kampen mot lukking, mot økt disiplinering mm. må nedlegges fullstendig. For den småborgerlige retning må det nødvendige resultat være en reaksjonær motstand mot enhver reform uansett dens karakter. Hadde denne retningen hatt større innflytelse i forrige århundre ville vel almueskolene ha dominert langt inn i dette og ungdomsskolene ville på 60-tallet ha blitt motarbeidet av de samme. Det er verd å merke seg at tidligere formann i Norsk Sykepleierforbund, Helga Dagsland, i et TV-program nettopp knyttet "kampen mot St. meld. 13 til de "uheldige erfaringene" med niårig ungdomsskole. I realiteten hevdet hun at det hadde skjedd en konstant degradering av hele menneskeheten fra århundreskiftet av.

Vårt utgangspunkt for å vurdere reformer er ikke om de er i samsvar med kapitalens behov - det vil de som sagt alltid være - men om reformene fra arbeiderklassens side sett representerer en historisk sett progressiv utvikling. Kommunistenes standpunkt til meldinga baserer seg nettopp på at deler av meldinga har en progressiv karakter.

For det første gjelder dette måten reproduksjonsfunksjonene er ivaretatt på. Vi ser ikke noe poeng i å motsette oss funksjonsendringer innen helse- og sosialsektoren som er nødvendige for å ivareta endrede reproduksjonsbehov. Hva enten man "liker" disse endringene eller ikke, kan de ikke stoppes gjennom å holde fast ved funksjoner i overbygninga

"BEVAR SYKEPLEIEN SOM DEN ER. DET GJELDER VÅRE PASIENTER"

sjonen bidrar til å prege sykepleierne både i deres utdanning og yrkessituasjon. Den eneste større, høyere sykepleierskole som finnes, eies og drives av forbundet. Dette innebærer at så å si alle faglærere i sykepleierskolene er utdannet innen denne institusjonen.

Videre organiserer forbundet den overveldende del av de terdige utdannede sykepleiere. Organisasjonen har i overkant av 20 000 medlemmer, mens det totale antall sykepleiere under 70 år av helsedirektoratet anslås til ca. 35 000. Av disse er det en stor del som ikke er yrkesaktive.

Norsk Sykepleierforbund karakter skulle være kjent. Det er et gult forbund som står tilknyttet Norske Kvinners Nasjonalråd. En organisasjon som til og med Norsk Kvinnesaksforening har funnet for reaksjonært til å kunne opprettholde sitt medlemskap i. I tråd med det humanitære og religiøse grunnsyn NSF står på og dets oppfatning av sykepleierens medmenneskelighet og varme har -

bevaring av utdanningssystem og yrkesidentitet, blir det derfor av avgjørende viktighet å se hva dette idag består i.

SYKEPLEIERNE

Vi vil her ta for oss den største og fra vårt synspunkt sett mest interessante gruppa innen sektoren: Sykepleierne. Sykepleierutdanninga foregår idag i høyeste grad i egne og isolerte skoler som sikter mot å gi elevene en klar "yrkesidentitet". Det eksisterer omlag 30 skoler delvis eid av det offentlige (stat/fylke), delvis eid og drevet av humanitære og religiøse organisasjoner som Røde Kors, Norske Kvinners Sanitetsforening, Menighetshjem m.m.

Nå er det klart at disse skolene verken med hensyn på faglig innhold eller styringsstruktur er stilt fritt. Fagplaner og styr skal godkjennes av departement og stat. Like fullt bidrar eksistensen av de religiøse og humanitære organisasjoner innen utdanningsstrukturen til å bestefeste og forsterke det kallsorienterte aspektet ved sykepleierutdanninga som alltid har vært til stede. Nå mener vi selvfølgelig ikke at en statlig domminans i se g selv kunne ha medført en kvalitativt forskjellig vektlegging. Det er her snakk om grader og om et mer eller mindre standsorientert og reaksjonært innhold. Utdanninga ses innen disse institusjonene som utdanning til en spesiell funksjon, det er ikke snakk om vanlig arbeid, men om et kall først og fremst. Et mindretall i Bjørnsonkomiteen (repr. fra sykepleierforbundet) sier da også klart at et av de viktigste krav til en sykepleier er at vedkommende har et "overskudd av medmenneskelighet og varme" (Innst. s.72).

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

En ytterligere og svært viktig faktor i dette bildet utgjøres av Norsk Sykepleierforbund. Denne organisa-

Forts. neste side

8. MARS..

omiske misforhold er en del av kapitalismen som sådan, uansett hvilke politiske overbygninger den måtte ha, og at det er en økonomisk umulighet å gjøre slutt på disse misforholdene uten å gjøre slutt på kapitalismen." (Lenin i "Om en karikatur av marxismen og den imperialistiske økonomismen.") Kravet om "rett til arbeid" som også i år stilles av hele kvinnebevegelsen, er et typisk eksempel på krav som angår slike økonomiske misforhold. Denne parolen er bare egnet til å spre illusjoner om det kapitalistiske systemet.

FEMINISMEN OG 8. MARS.

AKP/KF har i år fremstått som 8. mars komiteer. Om det er usikkerhet i AKP med hensyn til den "sjølkritikken" de har kjørt ut på kvinnespørsmålet som har gjort det nødvendig med et ekstra organisatorisk arrangement skal være usagt. Men ikke noe i denne "sjølkritikken" tyder på at AKP vil ende opp med en annen kvinnepolitikk enn den feminiseringen 8. mars-komiteene står for.

Hovedoppgaven for disse komiteene i år er i følge KFs blad "å få en kjempedemonstrasjon for de viktigste kravene for kvinnene i Norge i 1977." Videre er "kvinner undertrykt fordi de er kvinner" og utfra dette oppfordres det til "Enhet 8. mars på kvinnenes interesser." Feminismen er klar og entydig ikke bare i slike utsagn, men i alt komiteen har levert av "analyser" av kvinnespørsmålet.

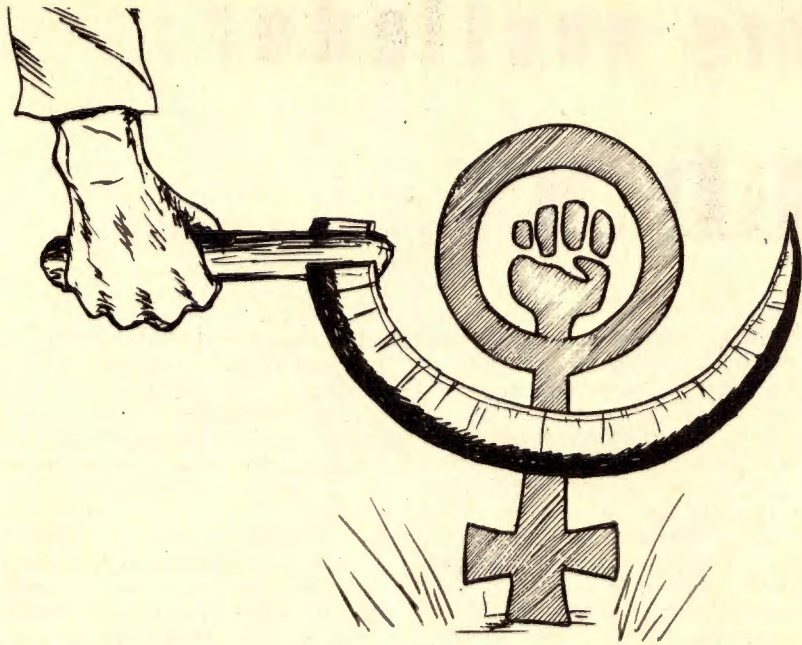
De mer erklærte feministene har dannet et samarbeidsutvalg for 8. mars. SVs kvinnepolitikk får her sin fulle utfoldelse særlig gjennom Brød og Roser. Alle som trodde at SV foretok et brudd med KF/AKP for de sto til "venstre" i kvinnespørsmålet for en tid siden, bør merke seg hva SV har endt opp med i kvinnepolitikk. Vi nøyer oss med å sitere sluttparolen: "Kvinner og kvinner-sammen er vi sterke."

I tillegg til slike feministiske propagandaparoler stilles en rekke enkeltkrav. Retten til selvbestemt abort er et borgerlig-demokratisk krav som kommunister selvsagt støtter. Isørlert betraktet støtter vi også alle øvrige reformkrav (gratis daghjem, lengre svangerskapspermisjon og prevensjonsveiledning i grunnskolen) som 8. mars-komiteene stiller.

I feministenes arrangementer 8. mars kobles imidlertid disse reformkravene sammen til en politisk helhet som må avvises. Bare arbeiderkvinnene sammen med resten av arbeiderklassen, har maktmidler til å kjempe gjennom slike dagsaktuelle reformkrav. For å få dette fram må klasseperspektivet gjennomsyre 8. marsdemonstrasjonene - i likhet med på Clara Zetkins tid. Men feministene mobiliserer stikk i strid med dette på et klasselas arbeidsgrunnlag og kobler kravene sammen til illusjonsparoler. "Bare gratis daghjem kan gi oss retten til arbeid," hevder 8. mars-komiteene. Dette er å snu tingene på hodet.

FEMINISMENS POLITISKE FERNISS.

Striden mellom KF og de andre kvinneorganisasjonene har foruten uenighet om selve det organisatoriske grunnlaget, dreid seg om de fire

almenpolitiske parolene til KF/8. mars komiteene. Samarbeidsutvalget (SV) har vært klare i dette spørsmålet. Slike paroler hører ikke hjemme i kvinnesaken. Ved at SV har markert sin borgerlige linje så entydig, har KF/AKP til en viss grad kunnet fremstille seg som et radikalt alternativ til SV.

De fire parolene KF/AKP vil oppnå dette med, er:

Kamp mot all imperialism!
Solidaritet med frigjøringsbevegelsene!

Støtt det chilenske folkets kamp mot fascismen!

Forby Norsk Front!

Den første av disse parolene er en klar antikapitalistisk parole dersom en forstår imperialismen som kapitalismen på sitt nåværende stadium. AKP/KFs syn på imperialismen som en politikk som enkelte land fører overfor andre land, fjerner imidlertid dette antikapitalistiske perspektivet. Når 8. marskomiteene dessuten leverer løpesedler der de tre første parolene begrunnes med at det dreier seg om støtte til undertrykte folk som lever i ufrihet og

nød, da er det presisert at dette er en fortsettelse av de tradisjonelle borgerlige kvinneorganisasjoners humanistiske engasjement. På hvilket annet grunnlag kan en f. eks. gi en almen støtte til frigjøringsbevegelser. Hadde det dreid seg om en politisk støtte, måtte en tatt stilling til den politikk de enkelte frigjøringsbevegelser fører. Men politisk mobilisering forutsetter klassemobilisering, som ville ha splittet ut borgerskapets kvinner. Disse kan ikke ha interesse av "kamp mot all imperialismen" på noe annet grunnlag enn humanistisk bekymring for kapitalismens fortsatte eksistensvilkår. (Det må ikke utrykkes for meget arbeidskraft.) Av innenlandske fiender har AKP/KF valgt å konsentrere seg om Norsk Front. Dette er framfor alt en logisk løsning på det dilemma en befinner seg i når en fører en rent borgerlig politikk og samtidig kaller seg kommunister. Norsk Front er et svart punkt utenfor den store og breie fellesinteressen, å det de mangler i politisk betydning tar de igjen i grusomhet. Dette punktets viktigste funksjon er å bekrefte de kvinnelige

fellesinteresser.

RESERVASJONSRETT ELLER POLITISK MOBILISERING ?

Reservasjonsretten som er en rett til å reservere seg fra AKPs politikk og samtidig delta i deres opp- tog, er et av mange forsøk på å fremstille politikk som noe uproblem- atisk, uforpliktende og uvesentlig. Det å gjøre kampen mot imperialismen til en form for humanistisk engasjement, og kampen mot fascismen til en kamp mot en gjeng kriminelle personer, peker i samme retning. "Skal kvinner kjempe mot imperialismen og fascisme?" stiller komiteen spørsmål om. "Noen sier at vi må holde oss til saker som angår kvinner helt direkte: arbeid, abort, daghjem osv. - kvinner kan ikke ta opp kampen mot imperialismen, slike spørsmål er for vanskelige. Er ikke dette den samme gamle ideen om at vi er dumme og ikke har greie på politikk?" "Vi vil slåss mot alle forsøk på å holde oss unna samfunnsproblemer." Å godta AKPs politikk fremstilles som det å være samfunnsengstert overhodet. Hvis kvinner ikke er for dumme, så godtat de denne politikken. Hvis de kan godta den uten ytterligere begrunnelse og analyse enn det KF har levert gjennom sine 8. mars komiteer, må det enten skyldes kvinnelig intuisjon, eller det forhold at politikken ikke er noe annet enn et ferss uten betydning.

KUL oppfordrer til boikott av begge arrangementer 8. mars.

Feminismen representerer ikke begynnerfasen i en progressiv utvikling som bare foreløbig har visse begrensninger, men som siden kan utvikle seg i revolusjonær retning. Det er ikke en kvinnes parallell til trade-unionismen - eller kvinnes borgerlige politikk (i motsetning til en revolusjonær politikk.) Kvinnene som gruppe med felles interesser kan ikke ha noe annet enn en borgerlig politikk og feminismen er således borgerskapets kvinnepolitikk.

Stortingsmelding 13..

organisasjonen i de få tilfelle hvor sykepleierne har kjørt ut en hardere linje i lønsspørsmål stått totalt på sidelinja og tildels motarbeidet aksjoner.

(jfr. Sykepleieraksjonen 1972). I denne sammenheng kan det heller ikke sees som noen tilfeldighet at forbundets formann Eli Kristiansen er nominert som nr 1. På KRF's liste i Oslo til stortingsvalget.

AKP OG SV I SPANN MED ELI KRISTIANSEN

At denne organisasjonen har sterke interesser av å opprettholde det eksisterende utdanningssystem er derfor ikke egnet til å forbause noen. I "kampen" for bevaringen av antikverte tilstander har forbundet som vist fått støtte fra samtlige politiske partier unntatt DNA. AKP og SV har igjen vist sin reaksjonære karakter gjennom å kjøre i spann med de mest tilbakeleggende deler av borgerskapet mens sosialdemokratiet har vist seg som det sjikt av borgerskapet som er det eneste som er i stand til å kjøre fram totalkapitalens behov på tvers av de tilbakeleggende fraksjoner innen borgerskapet.

Når kommunistene ikke ser noen grunn til å forsvare det gamle stands-

orienterte systemet, innebærer dette selvfølgelig ingen konsesjoner til og endret syn på DNA. Av grunner som er angitt foran mener vi stortingsmeldinga representerer en progressiv utvikling innen helse- og sosialsektoren. Vi vil spesielt legge vekt på den siviliserende/samfunnsmessiggjørende funksjon en integrering av helse- og sosialarbeiderutdanninga - innen sektoren og mellom sektorer - vil kunne ha. Dette for det første med hensyn på selvutdanninga innhold. Idag gjøres det ikke noe forsøk på å sette for eksempel sykepleierutdanninga inn i et større samfunnsmessig perspektiv. Sykepleierne har to timer per semester og i tillegg rein etikk-undervisning. Den samfunnsorienterte undervisning som idag vforegår i videregående skoler/DH-skolene er derfor til tross for dens naturlige begrensning sees som et framskritt idet den representerer en høyere form for borgerlig dannelse enn den kristne kallsorienterte etikkklare. Dessuten vil en integrering kunne være progressiv ut fra et fagligorganisasjonsmessig perspektiv. Få sektorer er så oppsplittet hva gjelder faglig organisering som helse- og sosialsektoren. I tråd med dette blir den faglige virksomheten innrettet på bevaring av særegne privilegier istedet for solidaritet på tvers av yrkesgrenser. Den laugsmessige oppsplitting av arbeiderne i forrige århundre virket

tilsvarende desorganisierende på proletariatets kampevne.

Hvorvidt de muligheter integreringa gir utnyttes, avhenger av kommunistene og de progressive som finnes i og utenfor sektoren. Vi må selvfølgelig ikke lite på sosialdemokratiets konkrete gjennomføring av organiseringa i seg selv vil føre til en utvikling av større bevissthet

blant mellomlagene i sektoren. I denne kampen må vi imidlertid ikke rette oss mot det progressive meldinga representerer slik småborgerskapsrepresentanter i SV og AKP gjør. anført av norsk sykepleierforbund gjør. De progressive elever innen helse og sosialsektoren må sammen med de andre utdanningsøkende kjempe for økte ressurser, økt valgfrihet med hensyn på utdanningstilbud m.m.

Vi må heller ikke gjøre som et medlem av NSEL ("Norske Sykepleierelevers Landslag"). Organisasjonen er organisatorisk knyttet til NSF og er AKP dominert) oppfordrer til i siste nummer av "Sykepleien": "Støtt opp om NSF for å gjøre denne organisasjonen til en "kamporganisasjon". Tvertimot må vi oppfordre til at sykepleierne snur ryggen til denne reaksjonære organisasjonen og tar opp den faglige og politiske kampen sammen med andre fagorganiserte innen de relevante forbund i LO.

Med dette mener vi selvsagt ikke om SV og AKP - at LO kan gjøres til en "kamporganisasjon", men at de forbundfeller sykepleiere og andre helse- og sosialarbeidere må knytte an til finnes innen LO's medlemsmasser.

NSUs tidligere nestleder:

BRYT MED SV

SVs tidligere nestleder i Norsk Studentunion May-Lisbeth Myrhaug har meldt seg ut av SV. Gnisten har i den anledning hatt en lengre samtale med henne om hvorfor hun meldte seg ut av SV, og hva hun mener er kommunistenes oppgave i dag.

SV: KLASSESAMARBEID OG ROSA FRASER.

Hvor lenge har du vært medlem av SV, kjenner du partiet over lengre tid eller var din tilknytning til sv bare en gjesteopptreden?

May-Lisbeth Mine erfaringer med SV som en organisatorisk enhet stammer fra valgforbundsperioden hvor jeg som SF sympatisør meldte meg inn i forbundet. På dette tidspunkt framsto SV for meg som noe kvalitativt nytt og som det eneste revolusjonære alternativet, noe jeg relativt raskt kom til å forstå ikke var tilfellet. Allerede i mars 1976 tenkte jeg på å melde meg ut av SV fordi det ble vanskelig og vanskelig å forsvare SVs politikk.

En av grunnene til at jeg ikke meldte meg ut allerede på dette tidspunktet var at jeg trodde det var mulig å påvirke SVs politikk innenfra. Det vil si at jeg trodde det var mulig å drive SV mot venstre ved å ta høye stillinger innen partiorganisasjonen. Troen på at SVs politikk kunne endres innenfra av enkeltpersoner er et typisk uttrykk for SVs forståelse av sin egen politikk. Denne forståelsen som et uttrykk for enkeltmedlemmer for godtbefinnende og luner og ikke som et resultat av de klasseinteresser partiet er et organisatorisk uttrykk for. Etter hvert innså jeg at partiets politikk ikke varierte i innhold ved personskifte, men kun i form og som regel heller ikke det. Den politikk SV har stått for all den tid jeg har kjent organisasjonen er klassessamarbeid og reformisme. Eller sagt med andre ord: Arbeiderpartiets politikk under dekke av "røde" fraser.

SVs parlamentariske arbeid har kort sagt vært en sammenhengende støtte til DNA, statspartiet og borgerskapets representant i arbeiderklassen. På denne måten har de konsekvent bidratt til kapitalforholdets opprettholdelse, mens de sammen med AKP har uttrykt moralsk indignasjon over kapitalismens herjinger og ødeleggende virkninger overfor småborgerskapets eksistensbetingelser. Grunnen til denne politikken er selvsagt at SV tror sin "egen" og arbeiderpartiets politikk er arbeiderklassens politikk - og ikke, som KA/KUL hevder - borgerskapets politikk i arbeiderklassen.

SVs OPPGAVE I NORSK POLITIKK.

Gnisten: Mener du med dette at SVs eneste oppgave i norsk politikk har vært og er en videreføring av DNAs politikk?

May Lisbeth: Nei på ingen måte, kort sagt kan SV sies å ha hatt to vesentlige oppgaver. Disse er å fungere som en bremseklås og bakteve for radikale arbeidere og for det andre som en "pådriver" og "agent" for den progressive del av borgerskapet. I 70-årenes streikekamper og under

EEC-kampen ble DNA s reaksjonære rolle mer og mer tydelig for radikale arbeidere, og partiet begynte å miste grepet om og tilliten hos store deler av arbeiderklassen. Under denne "oppbruddsstemningen" trengte kapitalen et nytt og "radikalt" sosialdemokratisk parti som kunne fremtre som et alternativ til Arbeiderpartiet, men som samtidig ville forhindre en ytterligere radikalisering og eventuelt kommunistisk organisering innen den norske arbeiderklassen. Det var i denne sammenheng SV ble dannet. At SV her har fullført sin oppgave på eksemplarisk måte viser partiets egen tilbakegang og Arbeiderpartiets fremgang den senere tid. De har med andre ord ikke bare fanget opp de arbeidere som er misfornøyd med borgerskapets politikk i arbeiderklassen, men de har også gitt disse arbeidere troen tilbake på at borgerskapets representanter i arbeiderklassen virkelig er arbeiderklassens representanter.

SVs andre oppgave i norsk politikk er å drive påtrykk overfor de mer tilbakevendende deler av borgerskapet som sinker kapitalismens videre utvikling. Ved å fremstå med en vag, utopisk sosialisme som bygger på småborgerskapets antimonopolisme, representerer partiet småborgerskapets drøm om et samfunn bestående av selveiende småprodusenter. I dag føres SVs krav om at "småeiendommen" må bevares fram under dekke av at arbeidsplassene må sikres. Dette fører til at endringer i den ideologiske overbygningen tilpasses produktivitetens utvikling og disse endringene blir tilsynelatende drevet frem uavhengig av borgerskapet. Et typisk eksempel på dette er SVs krav om at borgerskapets stat må rasjonalisere og "ta vare" på både profittabel og ikke-profittabel industri. Den tiltakende kapitalkonsentrasjon og sentralisering finner sitt naturlige uttrykk i statsdrift.

Likevel er det viktig for arbeiderklassen å sikre sine arbeidsplasser også i krisetider hvor ropet på statlig overtagelse blir stadig større. Et alternativ i en slik situasjon ville kunne være "nasjonalisering under arbeiderkontroll." Det vil si at arbeidere i kriserammede bedrifter med støtte fra resten av klassen tvang staten til fortsatt drift etter kooperative prinsipper. Dette ville medføre et krav om nasjonalisering i krisetider som påtvinges staten på tvers av lovmessigheten i kapitalens konsentrasjon, og ikke et uttrykk for borgerskapets interesse av statsdrift.

GRUNNLAGET FOR BRUDDET MED SV.

Gnisten: Du kritiserer SV ganske gjennomgående, men var det noen spesiell grunn til utmeldelsen eller skjedde bruddet på grunn av en helhetsvurdering av SV?

May Lisbeth: Det var flere grunner til at jeg brøt med SV, en av de viktigste var deres faglige politikk. Denne kan kårt oppsummeres som streikesabotasje og frenetisk benektelse av fagapparatets inkorporering i den borgerlige staten. SVs faglige politikk er her helt på linje med AKPs, begge vil gjøre fagorg. om

til en kamporganisasjon. Akp ved en utplassering av studenter i arbeidslivet som skal kjempe for den rettferdige "kamplina". SV ved hjelp av legale midler i parlamentariske organer, det vil si kamp innenfor og på det borgerlige lovverks premisser.

SV og AKPs parole om å gjøre LO til kamporganisasjon er grunnlagt på moralsk indignasjon over "verdens urettferdighet", og ikke på grunnlag av en politisk analyse av borgerskapets stat og dennes funksjon som systemet og totalkapitalens garantist. Ved å benekte at fagforeningsapparatet utgjør en del av den borgerlige stat, ved å benekte at fagforeningene er inkorporert i og en del av staten gjennom ulike lover og regelverk, med den spesielle funksjon å avverge streiker, så sprer AKP og SV illusjoner om at deler av det borgerlige statsapparat kan gjøres til et kamporgan for arbeiderklassen. Som nevnt har denne parolen sitt grunnlag i en subjektiv vurdering av samfunnets overflate hvor ulikheten og "urettferdigheten" springer moralistene i øynene. SV har ingen politisk analyse av dagens klassesamfunn og forstår derfor heller ikke korporativiseringens nødvendighet under kapitalismen i den imperialistiske perioden, et resultat av kapitalens behov for kontroll med arbeiderklassen. Grunnlaget for denne klassesamarbeidspolitikken og fasciseringen av samfunnet er gitt med ekstraprofiten under imperialismen som gjør det mulig å "kjøpe" opp et lag av arbeiderklassen - arbeideraristokratiet. Dette arbeideraristokratiets eksistens er med andre ord bundet til kapitalen ved at deres økonomiske grunnlag er basert på kapitalens ekstraprofit- og deres politikk er også basert på dette avhengighetsforholdet. Sagt med andre ord, korporativisering og klasseforæderiet som arbeideraristokratiet representerer er et lovmessig resultat av kapitalforholdet og kan således ikke endres ved utskifting av personer, eller legalistisk kamp innenfor og på grunnlag av det borgerlige lovverk. Et lovverk som borgerskapet selv har et klart pragmatisk forhold til, anbefaler mean arbeiderklassen å bruke.

USV OG NSU ARBEIDET

Gnisten: Hva er dine erfaringer med USV-arbeidet i NSU? Hvordan vil du betegne den fagkritikk SV her representerer?

May Lisbeth: Kort sagt kan det sies at den form for fagkritikk som SV bedriver er en fagkritikk i småborgerskapet og borgerskapets interesse. USV kaller sin fagkritikk for en ideologisk og teoretisk klassekamp mot det borgerlige innholdet i fagene. USV har sin opprinnelse i den ideologikritiske, halvmarxistiske retningen som preget universitetet i slutten av 1960-årene. Dette utgangspunkt har ikke USV klart å løsrive seg fra, slik som KUL, men eksisterer fortsatt som en form for "intellektuell venstrisme" og radikalt alibi for moderpartiet.

Det burde være klart for enhver som kaller seg marxist at kapitalens konsentrasjon og sentralisering, produksjonens tiltagende sosialisering, øker

borgerskapets behov for en kvasisosialistisk ideologi og at det gjennom staten vil utvikles en som i form nærmer seg den marxistiske. Universitetets mest vesentlige oppgave i denne sammenheng er ikke bare å reproducere den borgerlige ideologien, men også å produsere ny ideologi i de utforminger som er mest tjenlige for de mest progressive skikt av borgerskapet og dermed for denne klassen sett uder ett. Med det mener jeg ikke at USV entydig og alltid vil representere borgerskapets politikk på universitetene, men at dette vil avhenge av om de borgerlige eller småborgerlige elementene vil være i overvekt.

Gnisten: Mener du med dette at fagkritikk ikke bør drives?

May Lisbeth: Nei, på ingen måte. Men for å ikke ende opp som venstristene i USV, må studentene underordne og tilknytte seg arbeiderklassen, og la denne eneste revolusjonære klasse lede an i kampen mot kapitalismen. Det vil i dagens situasjon si KA og jeg oppfordrer derfor alle progressive til å bryte med det stagnerende USV og ta del i byggingen av det kommunistiske partiet.

KOMMUNISTISK UNIVERSITETSLAG

Bergen: Postboks 29
Univesitetet

Oslo: Postboks 3815
Ullevål Hageby
Oslo 8

Tromsø: Hanne Edvardsen
Postboks 436,
9001 Tromsø

Trondheim: Postboks 1886
Jarsletta
7000 Trondheim

GNISTEN

Organ for Kommunistisk
Universitetslag

ANSVARLIG REDAKTØR:
JIM AAGE NØTTESTAD

UTGITT MED STØTTE FRA
KULTURFONDET I SAMSKIPNADEN.